

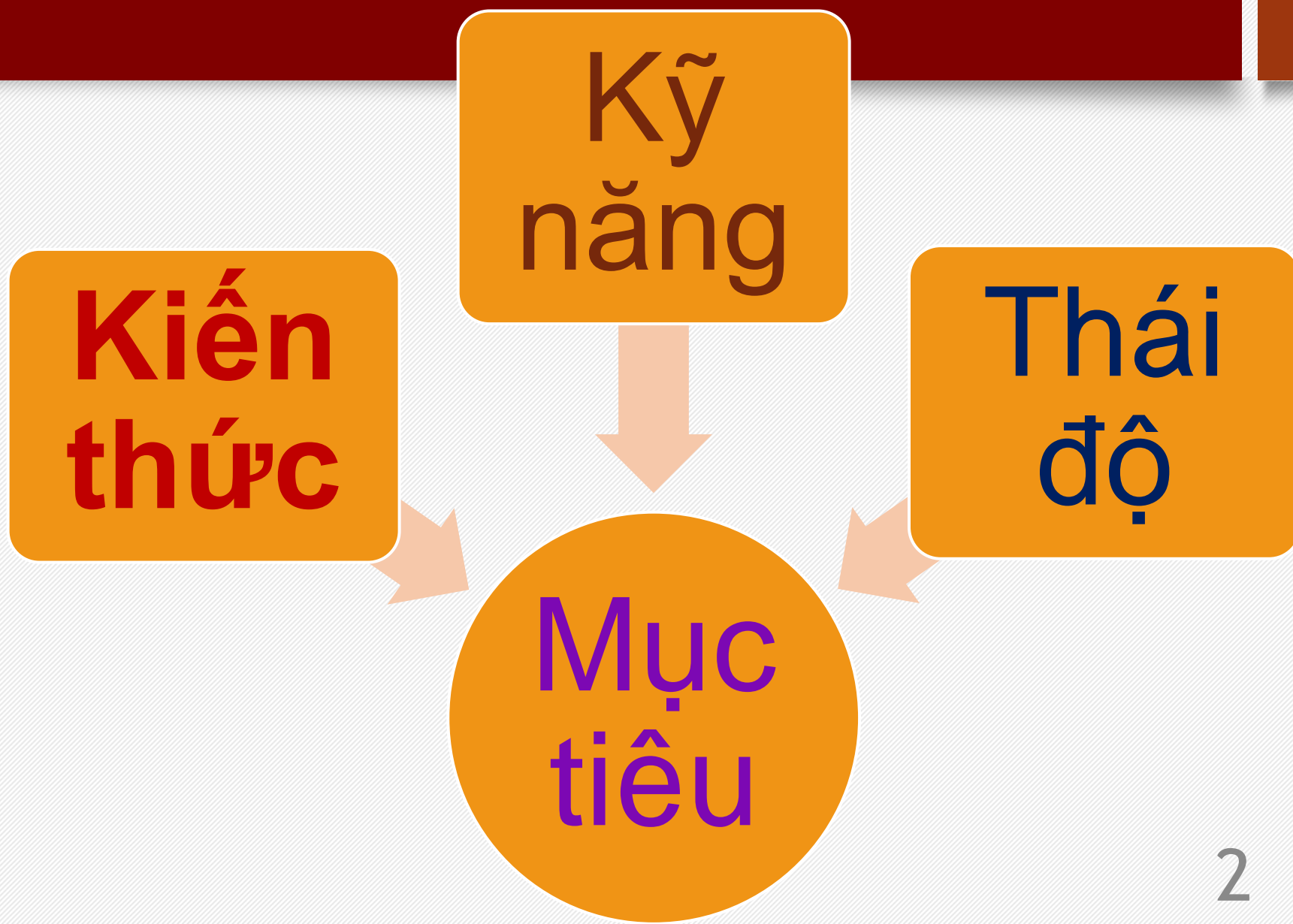

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

Chuyên đề: **CỤC DIỆN THẾ GIỚI HIỆN NAY
VÀ ĐƯỜNG LỐI, CHÍNH SÁCH
ĐỐI NGOẠI CỦA VIỆT NAM**
(Tài liệu lưu hành nội bộ)

PGS. TS. HOÀNG PHÚC LÂM
P. BTĐU, P. Giám đốc Học viện
Tel: 0904 173 696

Một số vấn đề cần suy ngẫm

Tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ

Có cách nhìn mới về một vấn đề không mới

Tính toán tổng thể - chiếu cố các bên

Luôn luôn lắng nghe, luôn luôn thấu hiểu

Kết nối hệ thống – Xây dựng hình ảnh

*Muốn đi nhanh – hãy đi một mình; Muốn đi xa -
hãy đi cùng nhau*

- I. Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về cục diện thế giới hiện nay**
- II. Đường lối, chính sách đối ngoại hiện nay và phương hướng trong thời gian tới**

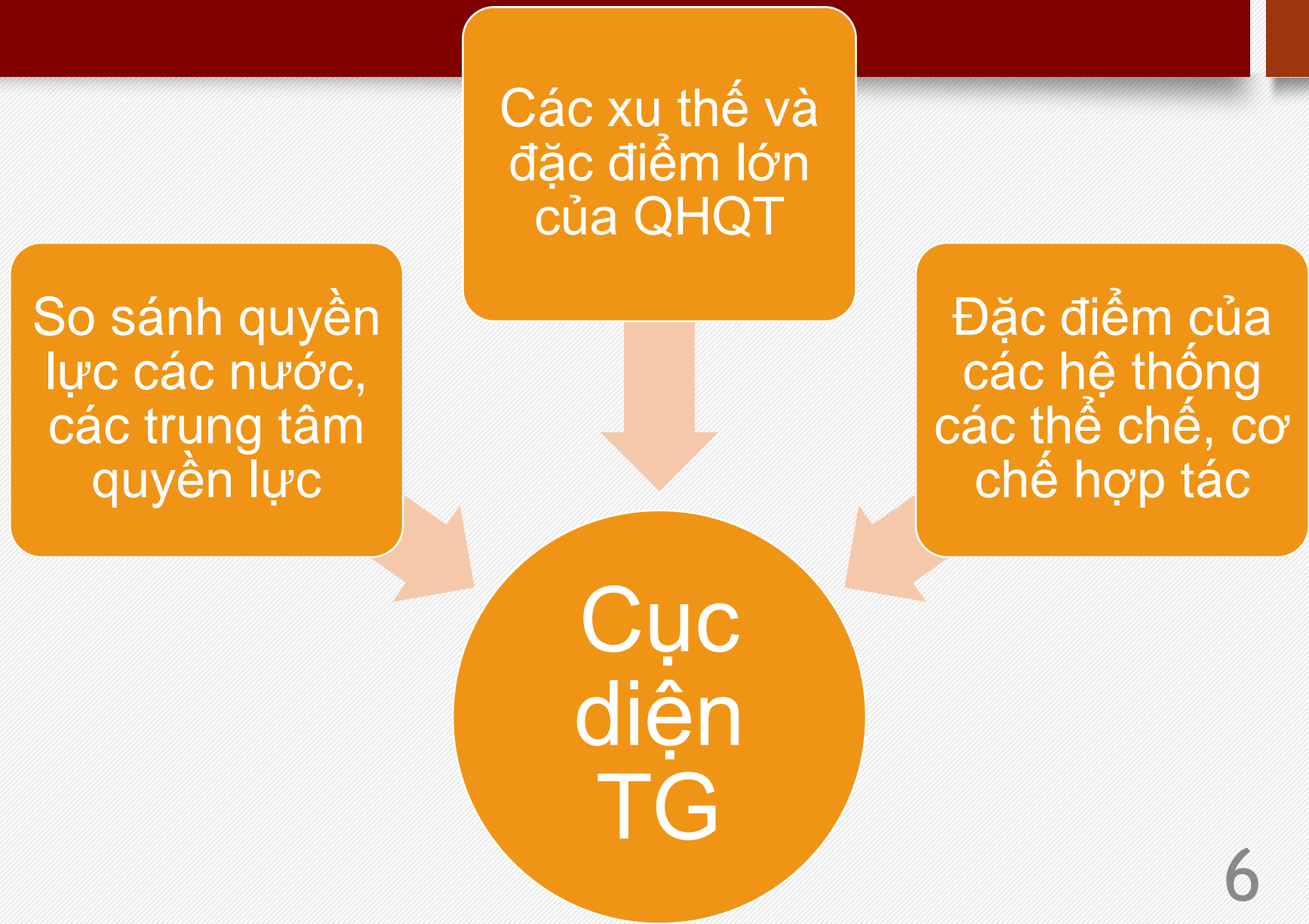

I. CỤC DIỆN THẾ GIỚI HIỆN NAY

Cục diện thế giới là gì?

Là trạng thái của TG tại một thời điểm nhất định, phản ánh tương quan lực lượng và quan hệ giữa các chủ thể QT chính: các cường quốc, các trung tâm quyền lực lớn, nó bao gồm cả các xu hướng vận động của các tương quan lực lượng và quan hệ giữa các chủ thể chính tại thời điểm đó

Các thành tố cấu thành

BẢN ĐỒ THẾ GIỚI

Physical Map of the World, August 2013

AUSTRALIA Independent state
Bermuda Dependency or area of special sovereignty
Scity / AZORES Island / island group
★ Capital

Scale 1:11,000,000
Robinson Projection
standard parallels 36°N and 36°S

Đặc điểm tình hình quốc tế

Một là,

Trật tự thế giới đang trong g/đ quá độ sang “*đa cực, đa trung tâm*” với sự nổi lên Mỹ - TQ – Nga...

Hai là,

KTTG trong g/đ quá độ, duy trì tăng trưởng nhưng gặp nhiều K2, T2: *khủng hoảng, suy thoái*

Ba là,

Các khó khăn về XH, AN phi truyền thống ngày càng gay gắt; các thể chế QT đứng trước thách thức mới

Bốn là,

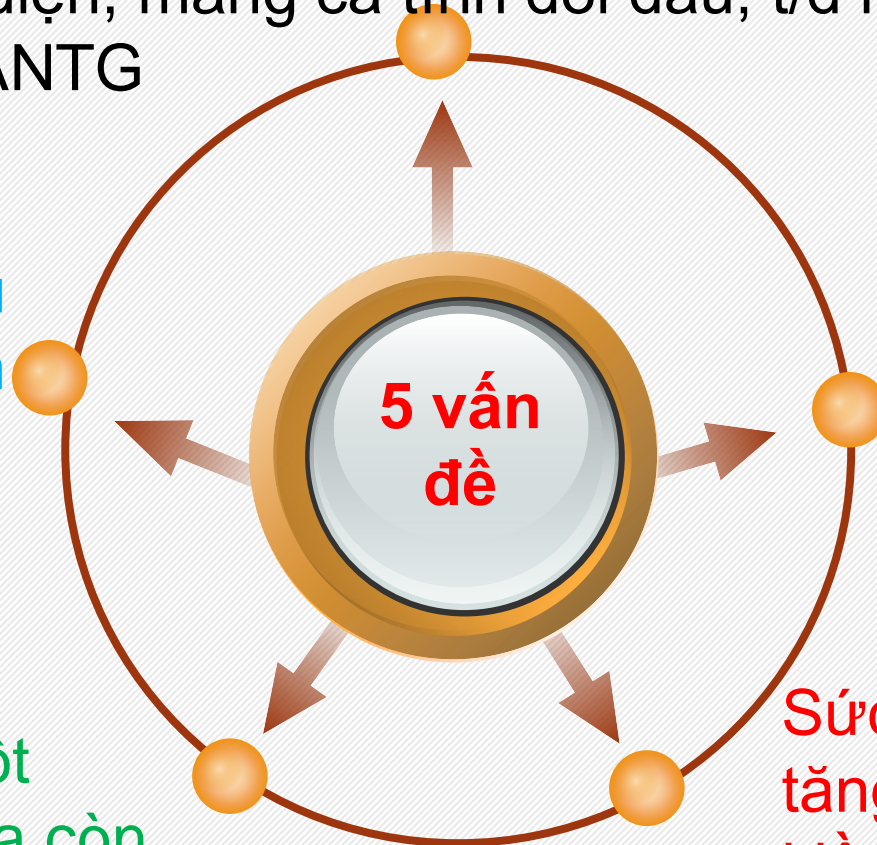
Khu vực CA – TBD khẳng định vị thế là trung tâm Kinh tế - Chính trị - An ninh của TG

Biến động địa chính trị thế giới thời gian gần đây

Cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn ngày càng gay gắt, toàn diện, mang cả tính đối đầu, t/đ nghiêm trọng đến cục diện ANTG

Biển Đông có xu hướng diễn biến ngày càng phức tạp hơn

Cuộc xung đột Nga – Ucraina còn diễn biến phức tạp

Cạnh tranh, tập hợp I2 có dấu hiệu Phân tuyến Mỹ - NATO – Nga, TQ nguy chạy đua vũ trang

Sức ép **chọn bên** gia tăng do cạnh tranh, kiềm chế chiến lược giữa các nước lớn

Cuộc chiến Nga – Ucraina, tác động và đối sách của Việt Nam

- Tình hình
- Nguyên nhân: sâu xa và trực tiếp
- Lợi ích và toan tính của các bên liên quan trực tiếp
- Đánh giá tác động đến thế giới và Việt Nam
- Xử lý của ta và kiến nghị đối sách

Tác động của cuộc chiến tranh Nga - Ucraina làm thay đổi cục diện thế giới

1. Toàn cầu hóa chậm lại; khu vực hóa chỗ nhanh – chỗ chậm; quá trình chuyển đổi số bị ảnh hưởng
2. Tương quan lực lượng giữa các nước lớn sẽ biến chuyển nhiều trong 5 – 10 năm tới (Nga – Mỹ - EU - Trung)
3. Các điểm nóng vẫn tiếp tục và có khả năng phức tạp hơn (Đài Loan, Triều Tiên, Biển Đông...)
4. Vai trò của UN bị thách thức nghiêm trọng
5. Chủ nghĩa cường quyền nước lớn đang trỗi dậy mạnh mẽ, chạy đua vũ trang...
6. Kinh tế TG có thể thiệt hại tới 2.800 tỉ USD (an ninh lương thực, tị nạn chiến tranh...sx đình trệ...)

Quan điểm của Việt Nam

- Mọi tranh chấp quốc tế cần được giải quyết bằng các biện pháp hòa bình, dựa trên các nguyên tắc cơ bản của *luật pháp quốc tế và Hiến chương LHQ*, bao gồm các nguyên tắc về bình đẳng chủ quyền, độc lập chính trị và toàn vẹn lãnh thổ, *không can thiệp vào công việc nội bộ của các quốc gia và không đe dọa hoặc sử dụng vũ lực*. (26/2)
- Việt Nam theo dõi sát và đặc biệt quan ngại trước các diễn biến gần đây tại Ukraine, nhấn mạnh sự cần thiết của việc bảo đảm tuân thủ Hiến chương LHQ và các nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế.
- Trong đó có việc không can thiệp vào công việc nội bộ, không sử dụng hay đe dọa sử dụng vũ lực trong quan hệ quốc tế, giải quyết hòa bình các tranh chấp quốc tế theo luật pháp quốc tế, và đặc biệt là nguyên tắc tôn trọng độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của các quốc gia. (13/10)

Quan điểm của Việt Nam

- Việt Nam tiếp tục kêu gọi chấm dứt xung đột, khôi phục hòa bình, bảo vệ an ninh, an toàn của người dân và các cơ sở hạ tầng thiết yếu; đồng thời, kiên trì thúc đẩy đối thoại, đàm phán để tìm giải pháp hòa bình lâu dài cho các bất đồng trên cơ sở phù hợp và triệt để tôn trọng luật pháp quốc tế và Hiến chương LHQ, tính tới lợi ích, quan tâm chính đáng của các bên liên quan, vì hòa bình, ổn định của khu vực và thế giới.

XU hướng biến đổi tác động đến cấu trúc Địa chính trị khu vực Đông Nam Á

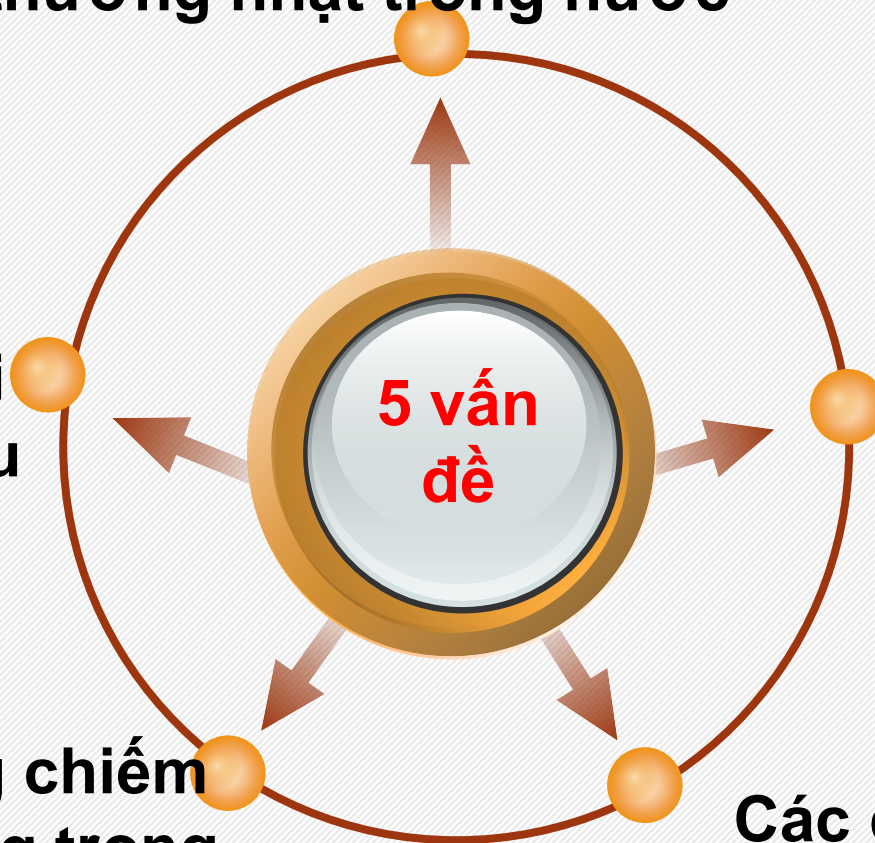
Sự bất ổn do "thách thức an ninh thường nhật trong nước"

Xuất hiện ngày càng nhiều vấn đề xuyên quốc gia, sự biến đổi cấu trúc AN khu vực

Cạnh tranh, xung đột về lợi ích của các nước lớn

Biển ngày càng chiếm vị trí quan trọng trong mối quan tâm của các nước

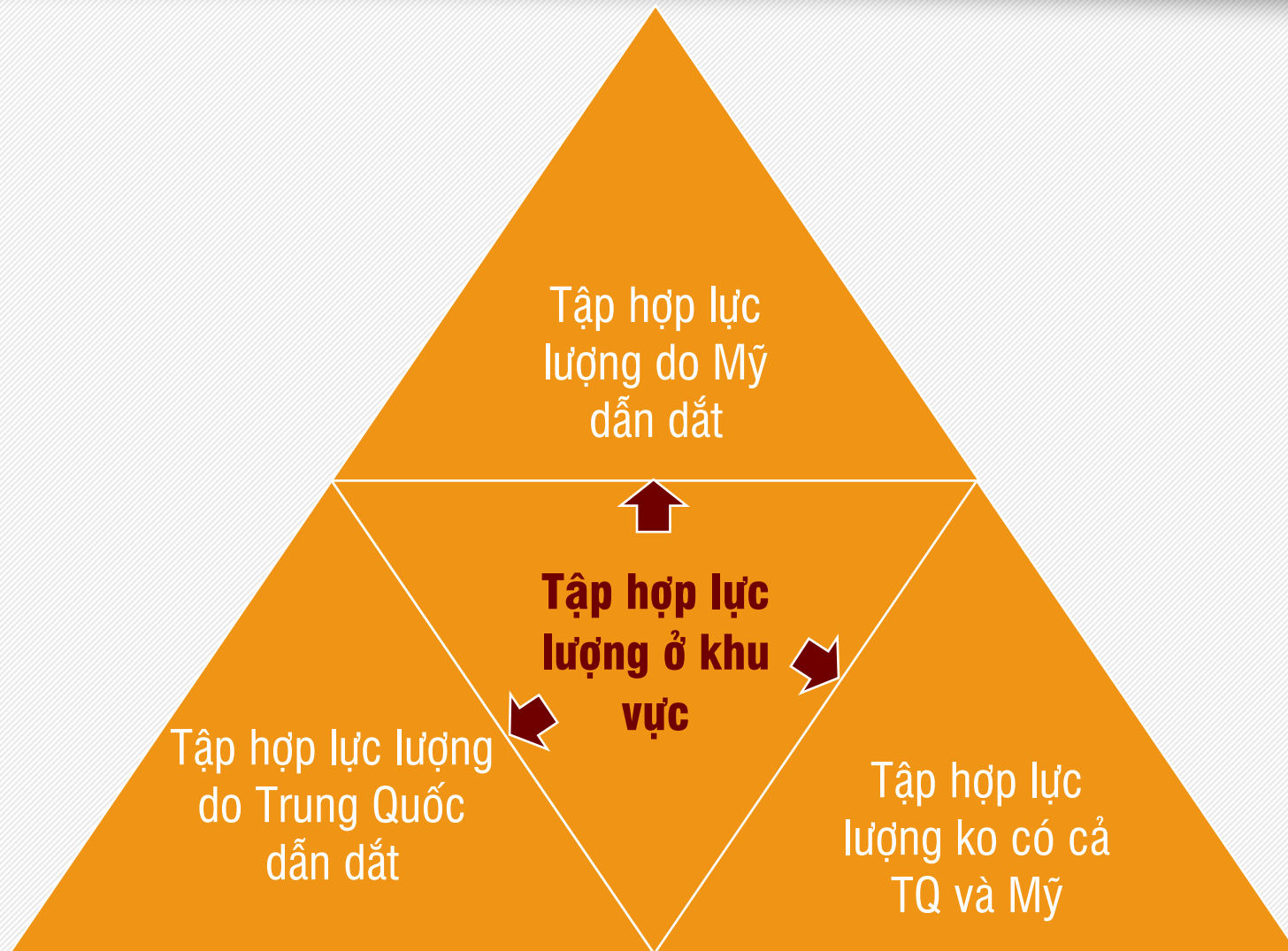
Các quốc gia khu vực tăng cường mua sắm vũ khí

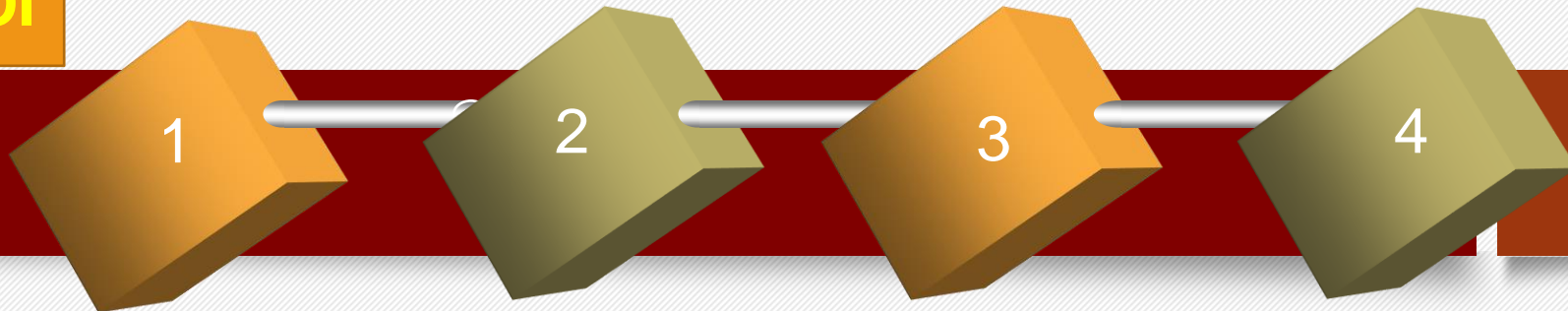

Kiến nghị đối sách cho Việt Nam

- **Về QP – AN**: Cần triển kịp thời phương châm chủ động phòng chống nguy cơ xung đột, chiến tranh từ sớm, từ xa; có đủ vũ khí, sức mạnh rắn đe cần thiết; củng cố vững chắc thể trận quốc phòng toàn dân có chiều sâu chiến lược; ko để bị động, bất ngờ trước bất cứ tình huống chiến lược nào
- **Về đối ngoại**
 - Hiểu rõ vị trí địa chính trị của nước ta; ứng xử khéo léo trong chung sống với nước láng giềng lớn: biết bạn – hiểu bạn – chơi được với bạn
 - Tôn trọng lợi ích và tể nhị trong ứng xử với nước nhỏ láng giềng; ko để mất lòng tin – xa rời ta
 - Kiên định đường lối ĐL, tự chủ, chính sách 4 không – 5 tránh – 8 k
 - Tận dụng ngọn cờ Luật pháp quốc tế, nhưng luôn hiểu có giới hạn
 - Làm tốt chính sách DT – TG; vùng miền; ko để xảy ra điểm nóng ctri

Xu hướng

Xu thế hòa bình, hợp tác, toàn cầu hóa, hội nhập và phát triển tiếp tục tạo điều kiện cho nước ta tập trung nguồn lực cho phát triển đất nước

CMCN 4.0, COVID-19 tạo động lực cho đổi mới, sáng tạo, và chuyển đổi số trong nước, mở ra cơ hội đón nhận dòng dịch chuyển, đa dạng hóa chuỗi cung ứng trong khu vực

Sự phát triển năng động của khu vực CÁ – TBD, gia tăng vai trò của ASEAN; thế và lực đất nước sau hơn 35 năm đổi mới góp phần gia tăng giá trị chiến lược của VN trong đối ngoại

Vị trí Việt Nam trong chính sách của các nước lớn và vai trò của Việt Nam trong các diễn đàn đa phương tiếp tục được củng cố, nâng cao

Thách thức


```
graph TD; A([Thách thức]) --> B[Đại dịch COVID-19 cho thấy tính dễ tổn thương về an ninh toàn diện của ta với các tác tác động từ bên ngoài,....]; A --> C[Cạnh tranh chiến lược Trung – Mỹ - Nga - NATO ngày càng gay gắt khiến môi trường chiến lược của ta phức tạp, bất ổn hơn trước...]; A --> D[Việc nổi lên và ngày càng phức tạp các thách thức an ninh phi truyền thống: dịch bệnh, biến đổi khí hậu, an ninh nguồn nước, thiên tai...];
```

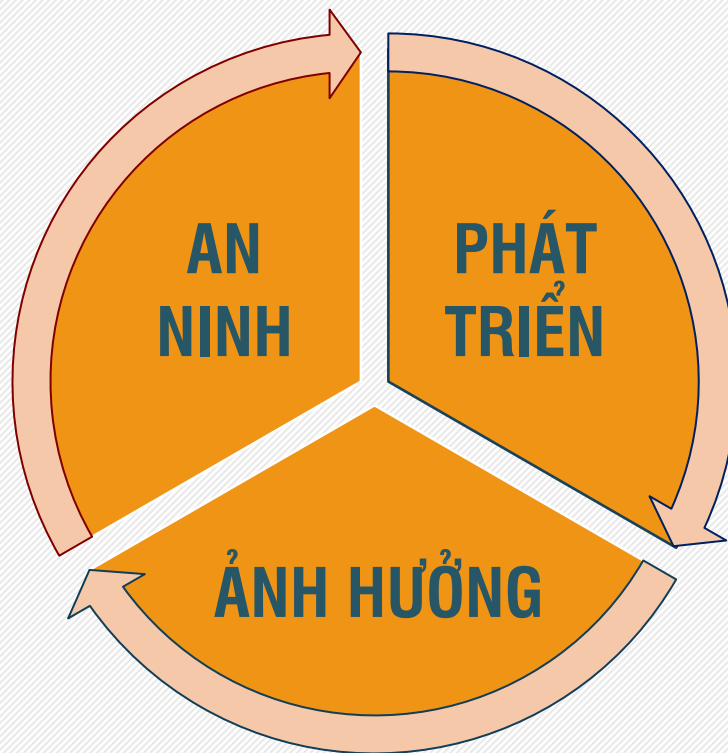
Đại dịch COVID-19 cho thấy tính dễ tổn thương về an ninh toàn diện của ta với các tác tác động từ bên ngoài,....

Cạnh tranh chiến lược Trung – Mỹ - Nga - NATO ngày càng gay gắt khiến môi trường chiến lược của ta phức tạp, bất ổn hơn trước...

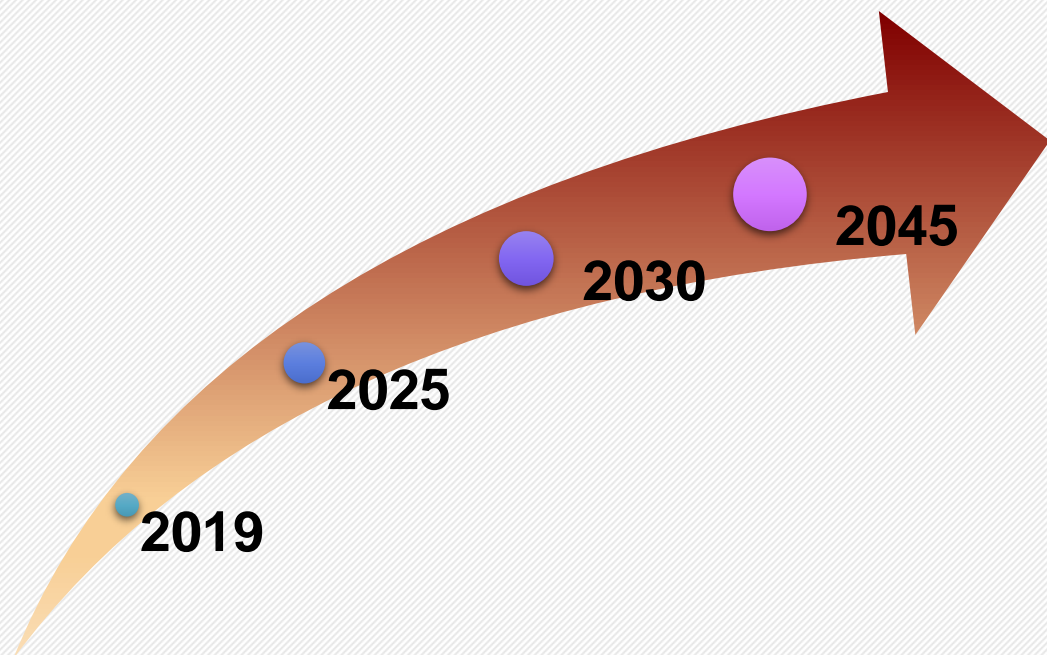
Việc nổi lên và ngày càng phức tạp các thách thức an ninh phi truyền thống: dịch bệnh, biến đổi khí hậu, an ninh nguồn nước, thiên tai...

II. ĐƯỜNG LỐI CHÍNH SÁCH ĐỐI NGOẠI CỦA VIỆT NAM

MỤC TIÊU ĐỐI NGOẠI

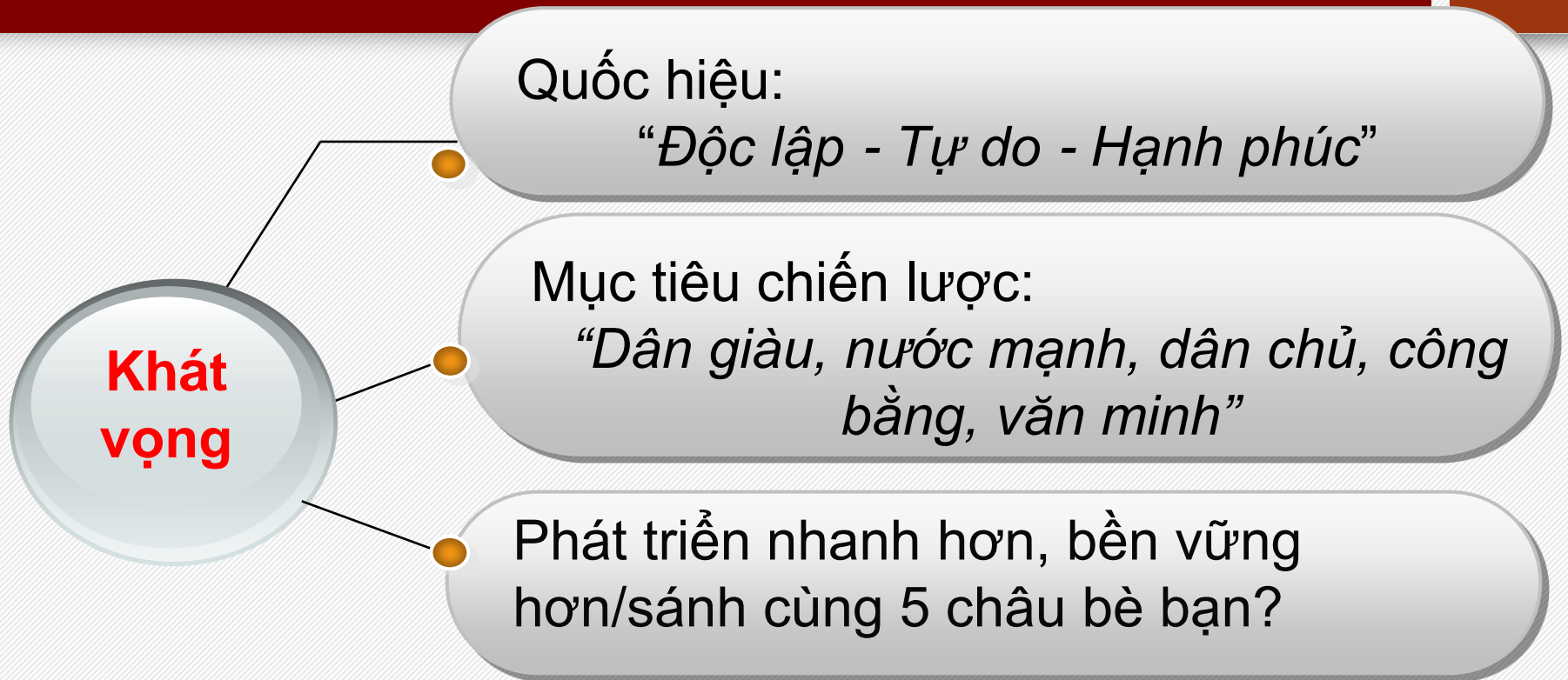
✓ Văn kiện Đại hội lần thứ 13 của Đảng đặt tầm nhìn trong dài hạn

- Cơ đồ phát triển của dân tộc
- Khát vọng
- Tầm nhìn phát triển của đất nước

“...xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới” (di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, 1969)

Khát vọng

Diệt giặc đói, giặc dốt, giặc ngoại xâm

→ Diệt giặc nghèo, giặc tham nhũng, giữ độc lập chủ quyền?

ĐƯỜNG LỐI ĐỐI NGOẠI

Độc lập, tự chủ, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; đa dạng hóa, đa phương hóa quan hệ đối ngoại; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế toàn diện, sâu rộng; Việt Nam là bạn, là đối tác tin cậy và là thành viên tích cực, có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế

TƯ TƯỞNG CỐT LÕI VỀ ĐỐI NGOẠI

TƯ TƯỞNG CỐT LÕI

Vì lợi ích quốc gia dân tộc

Độc lập tự chủ gắn liền với đoàn kết
và hợp tác quốc tế

Dĩ bất biến, ứng vạn biến

Kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, phát
huy nội lực, tranh thủ ngoại lực

Tranh thủ thời cơ chiến lược và tự tạo ra thời cơ chiến lược
cho đất nước

Phương châm, quan điểm chỉ đạo

1. Vừa hợp tác,
vừa đấu tranh

2. Kiên quyết,
kiên trì

3. Chủ động,
tích cực

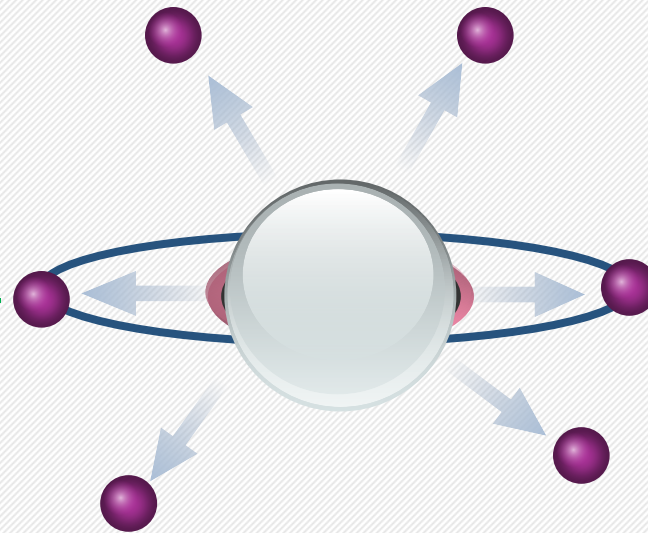
4. Đa phương
hóa, đa dạng hóa

TƯ DUY MỚI VỀ XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC

Nhận thức ANQG toàn diện: truyền thống, phi truyền thống... môi trường tác chiến mở rộng: bộ, biển, không, vũ trụ, ko gian mạng.

Cân nhắc thấu đáo; lựa chọn chính xác, xử lý đúng đắn các quan hệ

Khu vực CA – TBD đang trở thành khu vực canh tranh quyết liệt của các nước lớn (Mỹ - Trung – Nga – Nhật - Ấn Độ...)

Chủ động tích cực hội nhập quốc tế trên tất cả các lĩnh vực trên nền tảng lợi ích quốc gia dân tộc

Giữ vững nguyên tắc chiến lược, mềm dẻo trong sách lược; có cách tiếp cận nhanh và đổi mới, bắt kịp xu hướng vận động của cục diện khu vực, thế giới

Định vị chính xác vị trí quốc gia trong cục diện quan hệ khu vực và quốc tế

Kết quả triển khai ĐLĐN từ sau ĐH XIII đến nay

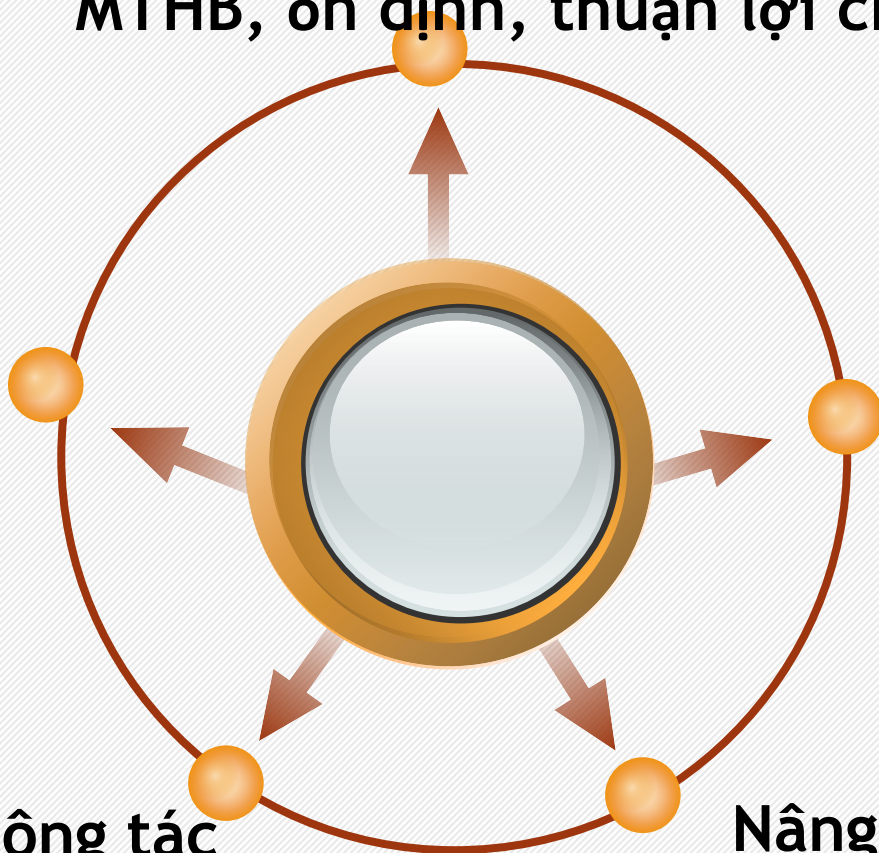
Củng cố vững chắc cục diện đối ngoại tạo
MTHB, ổn định, thuận lợi cho ptr đất nước

Ngoại giao
vacxin đạt kết
quả vượt trội

Ngoại giao kinh
tế có bước ptr
vượt bậc

Thực hiện tốt công tác
bảo hộ công dân

Nâng cao uy tín,
vị thế và hình ảnh
đất nước

KẾT QUẢ ĐỐI NGOẠI PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC

❖ Quy mô GDP

- ✓ Năm 2022, quy mô nền kinh tế Việt Nam đạt khoảng hơn **410 tỷ USD**, đứng trong top 40 nền kinh tế lớn nhất thế giới và đứng thứ 3 trong ASEAN
- ✓ Theo đánh giá của IMF, tính theo sức mua tương đương, quy mô nền kinh tế Việt Nam đạt trên 1 nghìn tỷ USD

❖ GDP bình quân đầu người

- ✓ GDP bình quân đầu người năm 2022 đạt trên hơn **4.110 USD**, đứng thứ 6 ASEAN
- ✓ Tính theo sức mua tương đương, GDP bình quân đầu người đạt khoảng 10.000 USD

❖ Tăng trưởng GDP

- ✓ Theo WB, với mức tăng trưởng kinh tế bình quân 6,8%/năm giai đoạn 2016-2019, Việt Nam nằm trong top 10 quốc gia tăng trưởng cao nhất thế giới
- ✓ Việt Nam được coi là một trong 16 nền kinh tế mới nổi thành công nhất thế giới, với mức tăng trưởng dự báo của nhiều tổ chức quốc tế từ trên 6% đến khoảng 11% năm 2021 (**2022 đạt 8,02%**)

❖ Về độ mở của nền kinh tế

- ✓ Độ mở của nền kinh tế đạt gần 200%GDP, là một trong những nước có độ mở cao nhất thế giới
- ✓ Quan hệ chính thức với 192/193 quốc gia; có quan hệ kinh tế, thương mại, đầu tư với trên 224 nước, vùng lãnh thổ
- ✓ Việt Nam đã ký 15 Hiệp định FTA, đang đàm phán 1 FTA và có 16 đối tác chiến lược

Bài học kinh nghiệm

Bài học (5)

Sự lãnh đạo toàn diện, tuyệt đối của Đảng, quản lý thống nhất của Nhà nước

Kiên định nguyên tắc chiến lược, linh hoạt mềm dẻo trong sách lược

Đoàn kết là cội nguồn của sức mạnh

Phối hợp chặt chẽ trong - ngoài

Công tác dự báo nắm tình hình: sâu sát, kịp thời

Định hướng trong thời gian tới

Định hướng

1. Thúc đẩy quan hệ với các nước láng giềng các nước lớn, các nước ĐNA và các đối tác quan trọng đi vào chiều sâu, ổn định, bền vững lâu dài
2. Đẩy mạnh nâng tầm Đng đa phương; phát huy vai trò thành viên tích cực, có trách nhiệm trong CĐQT; tăng cường ứng phó với các thách thức ANPTT
3. Kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc ĐLCQ, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững MTHB, ổn định, thuận lợi để ptr đất nước
4. Xây dựng nền kinh tế độc lập tự chủ; nâng cao hiệu quả HNKTQT và công tác ngoại giao KT phục vụ phát triển

Định hướng trong thời gian tới

5. Tăng cường và mở rộng hợp tác quốc tế về Quốc phòng, An ninh

6. Mở rộng, tăng cường quan hệ Đng Đảng có trọng tâm, trọng điểm, lộ trình phù hợp, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp XD và BV Tổ quốc trong tình hình mới

7. Chủ động, tích cực phát huy sức mạnh văn hóa, con người Việt Nam trong công tác đối ngoại

8. Xây dựng nền ngoại giao toàn diện, hiện đại với 3 trụ cột là đối ngoại Đảng, ngoại giao Nhà nước và đối ngoại Nhân dân, dưới sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện của Đảng, sự quản lý tập trung của Nhà nước

Định hướng

YÊU CẦU CỦA CHIẾN LƯỢC ĐỐI NGOẠI VIỆT NAM TRONG TÌNH HÌNH MỚI

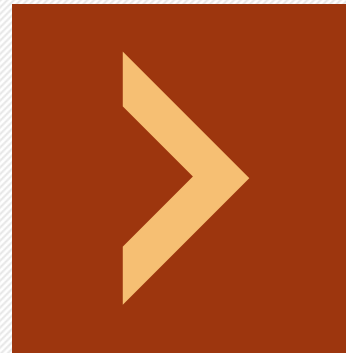

**Có tầm
nhìn chiến
lược**

**Phán đoán,
đánh giá
chẩn xác**

**Đặt đất nước
vào đúng
dòng chảy
của thời đại**

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!

PGS. TS. Hoàng Phúc Lâm

P. Bí thư Đảng ủy; P. Giám đốc Học viện

Tel: 0904 173 696